

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2026-2027
ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΚΟΡΜΟΥ
Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 2	ΜΗ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ • Διαλησμά, Κ., Δρουκόπουλος, Α., Κουτρομπέλη, Ε., Χρυσάφης, Γ., <i>Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι</i>, Α΄ Τάξη Γενικού Λυκείου: Αθήνα: ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ https://sch.cy/sm/435/arxaioi_ellines_istoriografoi_a_lyk_vm.pdf • <i>Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι, Κείμενο με παράλληλες μεταφράσεις</i>, Α΄ Τάξη Γενικού Λυκείου: Αθήνα: ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ https://ebooks.edu.gr/ebooks/d/8547/2472/22-0005-02_Archaioi-Ellines-Istoriografoi_Keimeno-me-Paralliles-Metafraseis_A-Lykeiou_Vivlio-Mathiti.pdf • Οικονόμου Μ. Χ., <i>Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής</i>, Γυμνασίου – Λυκείου, Ο.Ε.Δ.Β., Αθήνα https://sch.cy/sm/435/grammatiki_archaias_ellinikis.pdf • Μουμτζάκη Α. Β., <i>Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής</i>, Α΄ Β΄ Γ΄ Ενιαίου Λυκείου, Ο.Ε.Δ.Β., Αθήνα https://sch.cy/sm/435/syntaktiko_archaias_ellinikis_lyk.pdf • Μπίλλα, Π. (χ.χ.). <i>Συντακτικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας</i>, Α΄ Β΄ Γ΄ Γυμνασίου. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. https://sch.cy/sm/435/syntaktiko_archaias_ellinikis_gym.pdf • Συμεωνίδης, Χ., Ξενής, Γ., & Φλιάτουρας, Α. (χ.χ.). <i>Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας. Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου</i>. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. https://sch.cy/sm/435/leksiko_archaias_ellinikis_glossas.pdf	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
Ο γενικός σκοπός του μαθήματος παρατίθεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας: https://sch.cy/sm/205/ap_genikos_skopos_mathimatos.pdf	

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Γενικοί δείκτες επιτυχίας – Μαθησιακά αποτελέσματα¹

Μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στην Α΄ Λυκείου κ.κ. επιδιώκεται οι μαθητές/μαθήτριες να:

Α. Επεξεργάζονται το αρχαιοελληνικό κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον και το επικοινωνιακό πλαίσιο παραγωγής του, διακρίνουν κειμενικά χαρακτηριστικά και προσδιορίζουν την ταυτότητα του κειμένου.

Β. Επεξεργάζονται το κείμενο ως περιεχόμενο, εντοπίζουν και διερευνούν κειμενικά στοιχεία και κατανοούν την δομή (συνεκτικότητα) του κειμένου.

Γ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως μορφή: λεξιλόγιο, γραμματικά φαινόμενα (μορφολογία και λειτουργικότητα), συντακτικά φαινόμενα (δόμηση του λόγου και λειτουργικότητα).

Δ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως χώρο συνάντησης αρχαίου και σύγχρονου κόσμου: Κατανοούν και αποδίδουν το κείμενο στα Νέα Ελληνικά, προσεγγίζουν βιωματικά, κριτικά και διαχρονικά τα στοιχεία του κειμένου, συσχετίζουν γνώσεις, στάσεις και αξίες με τη σύγχρονη πραγματικότητα, προσεγγίζουν διεπιστημονικά/διαθεματικά το κείμενο με αξιοποίηση πολυτροπικού υλικού.

Βασικές αρχές διδασκαλίας του μαθήματος

Το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας από πρωτότυπο διδάσκεται κυρίως με βάση τις αρχές της Επικοινωνιακής – Κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Συνεξετάζονται μορφή και περιεχόμενο του κειμένου, με τρόπο που να αναδεικνύουν τις γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα και να δείχνουν πώς αυτές συμβάλλουν στην οικοδόμηση των νοημάτων του κειμένου. Γίνεται αναφορά στο πλαίσιο επικοινωνίας, στις λεξιλογικές και γραμματικές επιλογές του συγγραφέα, αλλά και στο ύφος, την οργάνωση/δομή του λόγου και τους μηχανισμούς συνοχής και συνεκτικότητας του κειμένου.

Ειδικότερα, στην Α΄ τάξη Λυκείου κ.κ. ο σκοπός της διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας είναι κατά κύριο λόγο η **περαιτέρω ενίσχυση της επαφής** των μαθητών/μαθητριών με τον αρχαίο ελληνικό λόγο, ώστε **να αγαπήσουν το μάθημα** και βαθμιαία να αποκτήσουν την ικανότητα **να κατανοούν** τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς από το πρωτότυπο και να γίνονται δέκτες των μηνυμάτων τους. Οι διδάσκοντες/διδάσκουσες καλούνται να εμπλουτίσουν το υφιστάμενο διδακτικό υλικό, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των μαθητών/μαθητριών τους.

Για τον σκοπό αυτό εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές διδασκαλίας:

1. Εξέταση του κειμένου ενταγμένου στο **γραμματειακό του είδος** και στο **ιστορικοκοινωνικό του πλαίσιο**, με τις απολύτως απαραίτητες σχετικές πληροφορίες.
2. **Ορθή, εκφραστική ανάγνωση** από τον/την εκπαιδευτικό και αξιοποίηση της *κατά κώλα* γραφής. Η αποτελεσματικότητα της ανάγνωσης ενισχύεται με **αναγνωστική οδηγία** προς τους/τις μαθητές/μαθήτριες, ώστε αφενός αυτοί να μην παρακολουθούν παθητικά και αφετέρου να αναδειχθούν τα υπό έμφαση στοιχεία του κειμένου. Ύστερα από προετοιμασία, γίνεται μεγαλόφωνη ανάγνωση και από τους/τις μαθητές/μαθήτριες.
3. **Ολιστική και κειμενοκεντρική προσέγγιση**. Η ολιστική προσέγγιση αφορά την ισομερή συνεξέταση **μορφής και περιεχομένου** (γλώσσα και νοήματα), ενώ η κειμενοκεντρική αφορά την **κατανόηση του κειμένου** με βάση τις πληροφορίες που δίνει το ίδιο το κείμενο (και όχι άλλες, εκτός κειμένου).
4. **Τριμερής πορεία όλο-μέρος-όλο**. Ενδεικτικά:
Όλο: η συνολική ανάγνωση του κειμένου
Μέρος: ενότητες/περίοδοι/κώλα ή τομείς κειμενικής ανάλυσης (γλωσσικός, αισθητικός, πραγματολογικός)

¹ Βλ. *Αναλυτικό Πρόγραμμα Αρχαίων Ελληνικών – Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας*

Όλο: συνολική αποτίμηση της αξίας και σημασίας του κειμένου, κατανόηση και ερμηνεία του κειμένου.

5. Πορεία **από τα Νέα Ελληνικά (και την κυπριακή διάλεκτο) στα Αρχαία Ελληνικά**, από το γνωστό και οικείο στο νέο, ώστε να εντοπίζουν και να κατανοούν τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ Αρχαίων και Νέων Ελληνικών.
6. **Αξιοποίηση βασικών βιβλίων αναφοράς** (σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή). Αποτελεί καλλιέργεια βασικής δεξιότητας η χρήση γραμματικής, συντακτικού και λεξικών της Αρχαίας (αλλά και Νέας) Ελληνικής.
7. **Η απόδοση στα Νέα Ελληνικά ως γόνιμη και δημιουργική διαδικασία**, η οποία δείχνει ότι οι μαθητές/μαθήτριες κατανοούν τα κύρια νοήματα του κειμένου καθώς και τα γραμματικά και συντακτικά στοιχεία της γλώσσας (μορφή και περιεχόμενο). Η απόδοση ως στοιχείο που υποβοηθά στην ερμηνεία των κειμένων και όχι ως αυτοσκοπός της διδασκαλίας· ως διαδικασία που αξιοποιεί το «**τι**» (περιεχόμενο), «**πώς**» (λεξιλογικές και γραμματικές επιλογές, εκφραστικά μέσα, ύφος, επικοινωνιακό πλαίσιο, οργάνωση και δομή του λόγου, συνοχή και συνεκτικότητα) και «**γιατί**» (μηνύματα, αξίες, αντιλήψεις, αρχές) του κειμένου. Αξιοποιούνται: πολλαπλές αποδόσεις/μεταφράσεις, παραγωγή, κριτική και διόρθωση απόδοσης/ μετάφρασης κ.ά.
8. **Συνδυασμός μαθητοκεντρικών μεθόδων** (διερευνητική, ανακαλυπτική, συνεργατική, επίλυση προβλήματος κ.ά.), **επαγωγική μέθοδος, διαθεματικότητα, δημιουργικές δραστηριότητες, πρόκληση ενδιαφέροντος, καλλιέργεια δεξιοτήτων, αξιοποίηση της τεχνολογίας** και οτιδήποτε καθιστά τη διαδικασία μάθησης ενεργητική και αποτελεσματική.
9. **Βιωματικότητα και επικαιροποίηση**, ώστε να αναδειχθεί και η χρηστικότητα του μαθήματος.
10. **Μελέτη και εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος**, επιλογή από τις ενδεικτικές δραστηριότητες που προτείνονται στους ΔΕ/ΔΕ.
11. **Τήρηση του προβλεπόμενου προγραμματισμού**, ώστε να καλυφθούν ορθά όλες οι ενότητες.
12. **Αξιολόγηση**: βλ. σχετικές οδηγίες <https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/axiologisi>

Αρχαία Ελληνικά Α΄ Λυκείου κ.κ.		Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδους)				
Όλα τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της Α΄ Λυκείου κ.κ. έχουν διδαχθεί στο Γυμνάσιο. Ο/Η εκπαιδευτικός καλείται να τα επαναφέρει με βάση τα κείμενα, ώστε να γίνει ανάκληση γνώσης και κατανόηση της λειτουργίας τους. Τα λεξιλογικά, γραμματικά και συντακτικά στοιχεία επεξηγούνται μέσα από τα κείμενα, με την υποστήριξη των βιβλίων αναφοράς, ώστε να φωτίσουν την κατανόηση του εκάστοτε κειμένου. Για τον σκοπό αυτό, τα βασικά, πυρηνικά κείμενα πλαισιώνονται και από άλλα κείμενα, σε πρωτότυπο ή νεοελληνική απόδοση. Η διδασκαλία γραμματικής και συντακτικού δεν συνιστά αυτοσκοπό. Η έμφαση δίνεται στα κείμενα.				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
Υποχρεωτικό κείμενο <u>(Διδάσκεται και εξετάζεται):</u> Ξενοφώντος Αγησίλαος 7.1-2 <i>Η φιλοπατρία του Αγησίλαου</i> (Ώς γε... λατρεύων): <i>Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι</i>, σελ. 202 Υποστηρικτικό κείμενο <u>(Διδάσκεται αλλά δεν εξετάζεται):</u> Ξενοφώντος Κύρου Ανάβασις 3.2.10-11 ΞΕΝΟΦΩΝ: <u>Κύρου Ανάβασις</u>	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά Γραμματική: -Ρήμα <i>εἰμί</i> στην οριστική ενεστώτα, παρατατικού και μέλλοντα - Απαρέμφατο ενεστώτα και μέλλοντα του ρήματος <i>εἰμί</i> -Δεικτικές αντωνυμίες (<i>οὗτος-αὕτη-οὗτο</i>) -Β΄ κλίση ονομάτων Συντακτικό: -Υποκείμενο-κατηγορούμενο (συνδετικά ρήματα) - Αντικείμενο (μονόπρωτα ρήματα σε αιτιατική, γενική, δοτική) - Δίπρωτα ρήματα	• Υποχρεωτικό κείμενο - Κατανόηση και απόδοση - Ο δημιουργός και το γραμματειακό είδος του κειμένου (ιστορικό εγκώμιο) -Εισαγωγή στον <i>Αγησίλαο</i> του Ξενοφώντα από το βιβλίο <i>Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι</i>, σελ. 137-138. Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει στους/στις μαθητές/-τριες τις στοιχειώδεις πληροφορίες από την Εισαγωγή: <u>απλή αναφορά</u> στον δημιουργό και στο έργο του, σύνδεση του δημιουργού με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτικό και πολιτιστικό πλαίσιο δημιουργίας του γραμματειακού είδους. (βλ. σχετικό υλικό) a lyk agisilaos eisagogi drastiriotites.pdf - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το κείμενο στα Ν.Ε., αξιοποιώντας τα γλωσσικά σχόλια του βιβλίου <i>Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι</i>, σελ. 203-204 τη γνώση τους για τους βασικούς όρους της πρότασης καθώς και την παράλληλη απόδοση. - Οι μαθητές/-τριες απαντούν σε ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου, αξιοποιώντας τα ερμηνευτικά σχόλια του βιβλίου στη σελ. 205 και τις ερωτήσεις-ασκήσεις 1 και 5, σελ. 208. * Για τη διδασκαλία του κειμένου δύναται να αξιοποιηθεί και το υλικό που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του μαθήματος σε προσαρμογή Αρχαία Ελληνικά Α΄ Λυκείου, Ξενοφώντος Αγησίλαος και a lyk agisilaos eisagogi drastiriotites.pdf • Υποστηρικτικό κείμενο - Προαιρετική επεξεργασία - Αξιοποίηση του κειμένου με παράλληλη απόδοση στα Ν.Ε., για κειμενοκεντρική προσέγγιση γραμματικο-συντακτικών φαινομένων. • Λεξιλογικά: π.χ. <i>ἀφίσταμαι / ἐπίσταμαι, πράττω, τίθημι</i> • Γραμματική - Ρήμα <i>εἰμί</i> στην οριστική ενεστώτα παρατατικού και μέλλοντα: επαναφορά γνώσεων με αξιοποίηση του κειμένου και της γραμματικής. - Μετασχηματισμός προτάσεων με το ρήμα <i>εἰμί</i> στον ενεστώτα παρατατικό και μέλλοντα.	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και A1.1 A.2.1-A.2.3 B.1.2 Γ1-Γ5 Δ1-Δ3	8 δ.π.

Αρχαία Ελληνικά Α΄ Λυκείου κ.κ.		Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδου)				
Όλα τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της Α΄ Λυκείου κ.κ. έχουν διδαχθεί στο Γυμνάσιο. Ο/Η εκπαιδευτικός καλείται να τα επαναφέρει με βάση τα κείμενα, ώστε να γίνει ανάκληση γνώσης και κατανόηση της λειτουργίας τους. Τα λεξιλογικά, γραμματικά και συντακτικά στοιχεία επεξηγούνται μέσα από τα κείμενα, με την υποστήριξη των βιβλίων αναφοράς, ώστε να φωτίσουν την κατανόηση του εκάστοτε κειμένου. Για τον σκοπό αυτό, τα βασικά, πυρηνικά κείμενα πλαισιώνονται και από άλλα κείμενα, σε πρωτότυπο ή νεοελληνική απόδοση. Η διδασκαλία γραμματικής και συντακτικού δεν συνιστά αυτοσκοπό. Η έμφαση δίνεται στα κείμενα.				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
		- Δεικτικές αντωνυμίες: Ο/Η εκπαιδευτικός επαναφέρει τη γνώση των μαθητών/-τριών από το γυμνάσιο και γίνεται εφαρμογή στο κείμενο. -Οι μαθητές/-τριες επισημαίνουν <u>σε ποιους αναφέρονται οι τύποι των δεικτικών αντωνυμιών που εντοπίζονται στο κείμενο με σκοπό την κατανόηση.</u> - Ανάκληση της γνώσης για τη Β΄ κλίση των ουσιαστικών με αξιοποίηση της <i>Γραμματικής</i> και του κειμένου. - Οι μαθητές/-τριες μετασχηματίζουν τα ουσιαστικά της Β΄ κλίσης που υπάρχουν στο κείμενο (ενικός- πληθυντικός). • Συντακτικό - Ανάκληση της γνώσης για το υποκείμενο ρήματος με εκκίνηση από τα Ν.Ε. και εντοπισμός των υποκειμένων στο κείμενο. - Οι μαθητές/-τριες ασκούνται στον μετασχηματισμό προτάσεων του κειμένου και επισημαίνουν την αλλαγή που επέρχεται στο περιεχόμενό του, όταν αλλάξει ο αριθμός (ενικός – πληθυντικός) ενός υποκειμένου. - Ανάκληση της γνώσης των μαθητών/-τριών για τα συνδετικά ρήματα και το κατηγορούμενο με εκκίνηση από τα Ν.Ε. με αξιοποίηση του συντακτικού και εφαρμογή στο κείμενο. - Αντικείμενο (μονόπτωτα ρήματα σε αιτιατική, γενική, δοτική) -Γίνεται ανάκληση της γνώσης για τα μεταβατικά ρήματα και το αντικείμενο, διδασκαλία με αξιοποίηση των Ν.Ε., του κειμένου, της προϋπάρχουσας γνώσης και του Συντακτικού. - Δίπτωτα ρήματα - Ανάκληση της γνώσης των μαθητών από το γυμνάσιο για τα δίπτωτα ρήματα και επιλεκτική εφαρμογή στο κείμενο.		
Κείμενο: Ξενοφώντος <i>Αγησίλαος</i>	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε.	• Υποχρεωτικό κείμενο - Κατανόηση και απόδοση	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και	10 δ.π.

Αρχαία Ελληνικά Α΄ Λυκείου κ.κ.		Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδους)				
Όλα τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της Α΄ Λυκείου κ.κ. έχουν διδαχθεί στο Γυμνάσιο. Ο/Η εκπαιδευτικός καλείται να τα επαναφέρει με βάση τα κείμενα, ώστε να γίνει ανάκληση γνώσης και κατανόηση της λειτουργίας τους. Τα λεξιλογικά, γραμματικά και συντακτικά στοιχεία επεξηγούνται μέσα από τα κείμενα, με την υποστήριξη των βιβλίων αναφοράς, ώστε να φωτίσουν την κατανόηση του εκάστοτε κειμένου. Για τον σκοπό αυτό, τα βασικά, πυρηνικά κείμενα πλαισιώνονται και από άλλα κείμενα, σε πρωτότυπο ή νεοελληνική απόδοση. Η διδασκαλία γραμματικής και συντακτικού δεν συνιστά αυτοσκοπό. Η έμφαση δίνεται στα κείμενα.				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
7.2-3 Παιδαγωγός (Τίς γὰρ ἂν ἠθέλησεν... σωφρονῶσιν): <i>Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι</i>, σελ. 202 Υποστηρικτικό κείμενο <u>(Διδάσκεται αλλά δεν εξετάζεται):</u> Ξενοφώντος Αγησίλαος 1.20-1.22 <i>Η φιλανθρωπία του Αγησιλάου προς τα θύματα του πολέμου</i> (Γιγνώσκων δ’ ὅτι... ἐποιεῖτο): <i>Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι</i>, σελ. 155-6	Λεξιλογικά Γραμματική: - Οριστική ενεστώτα και μέλλοντα ενεργητικής και μέσης φωνής βαρύτονων φωνηεντόληκτων ρημάτων - Αναφορική αντωνυμία (ὅς, ἥ, ὃ) - Α΄ κλίση των ουσιαστικών - Απαρέμφατο ενεστώτα και μέλλοντα βαρύτονων ρημάτων ενεργητικής και μέσης φωνής Συντακτικό: -Απαρεμφατική σύνταξη (ἐναρθρο, ἀναρθρο ἀπαρέμφατο / ειδικό, τελικό ἀπαρέμφατο) - Ταυτοπροσωπία, Ετεροπροσωπία	* Για τη διδασκαλία του κειμένου, προτείνεται η αξιοποίηση του διδακτικής πρότασης που είναι αναρτημένη στον ιστότοπο του μαθήματος. https://sch.cy/sm/442/a_lyk_xenofontos_agisilaos_senario.pdf - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το κείμενο στα Ν.Ε., αξιοποιώντας τα γλωσσικά σχόλια του βιβλίου <i>Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι</i>, σελ. 204, τη γνώση τους για τους βασικούς όρους της πρότασης, καθώς και την παράλληλη απόδοση. - Οι μαθητές/-μαθήτριες απαντούν σε ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου, αξιοποιώντας τα ερμηνευτικά σχόλια του βιβλίου, σελ. 205, και στις ερωτήσεις 2, 9 και 16, σελ. 208-209. Συζητούν ιδέες και νοήματα του κειμένου. • Υποστηρικτικό κείμενο - Προαιρετική επεξεργασία - Αξιοποίηση του κειμένου με παράλληλη απόδοση στα Ν.Ε., για κειμενοκεντρική προσέγγιση γραμματικο-συντακτικών φαινομένων. • Λεξιλογικά: π.χ. φέρω, πείθω • Γραμματική - Για τη διδασκαλία της οριστικής ενεστώτα και μέλλοντα γίνεται ανάκληση της γνώσης με τη χρήση της <i>Γραμματικής</i>, των κειμένων και αξιοποίηση των Ν.Ε. Για την εμπέδωση του φαινομένου ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να αξιοποιήσει και οποιοδήποτε άλλο κείμενο κρίνει ως κατάλληλο. - Αναφορική αντωνυμία (ὅς, ἥ, ὃ) Ο/Η εκπαιδευτικός επαναφέρει τη γνώση των μαθητών/-τριών από το γυμνάσιο και γίνεται εφαρμογή στο κείμενο. -Οι μαθητές/-τριες επισημαίνουν <u>σε ποιους αναφέρονται οι τύποι των αναφορικών αντωνυμιών που εντοπίζονται στο κείμενο με σκοπό την κατανόηση</u> - Ανάκληση της γνώσης για την Α΄ κλίση των ουσιαστικών με αξιοποίηση της <i>Γραμματικής</i> και των κειμένων. - Οι μαθητές/-τριες διακρίνουν στα κείμενα ουσιαστικά Α΄ και Β΄ κλίσης και μετασχηματίζουν (ενικός-πληθυντικός) ουσιαστικά Α΄ κλίσης (μαζί με τα άρθρα τους).	A1.1 A.2.1-A.2.3 B.1.2 Γ1-Γ5 Δ1-Δ3	

Αρχαία Ελληνικά Α΄ Λυκείου κ.κ.		Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδους)				
Όλα τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της Α΄ Λυκείου κ.κ. έχουν διδαχθεί στο Γυμνάσιο. Ο/Η εκπαιδευτικός καλείται να τα επαναφέρει με βάση τα κείμενα, ώστε να γίνει ανάκληση γνώσης και κατανόηση της λειτουργίας τους. Τα λεξιλογικά, γραμματικά και συντακτικά στοιχεία επεξηγούνται μέσα από τα κείμενα, με την υποστήριξη των βιβλίων αναφοράς, ώστε να φωτίσουν την κατανόηση του εκάστοτε κειμένου. Για τον σκοπό αυτό, τα βασικά, πυρηνικά κείμενα πλαισιώνονται και από άλλα κείμενα, σε πρωτότυπο ή νεοελληνική απόδοση. Η διδασκαλία γραμματικής και συντακτικού δεν συνιστά αυτοσκοπό. Η έμφαση δίνεται στα κείμενα.				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
		- Απαρέμφατο ενεστώτα, μέλλοντα βαρύτονων ρημάτων ενεργητικής και μέσης φωνής. Ο/Η εκπαιδευτικός επαναφέρει τη γνώση των μαθητών από το γυμνάσιο για τον σχηματισμό του απαρεμφάτου και γίνεται εντοπισμός τύπων απαρεμφάτου στα κείμενα. • Συντακτικό -Απαρεμφατική σύνταξη (έναρθρο, άναρθρο απαρέμφατο / ειδικό, τελικό απαρέμφατο / ταυτοπροσωπία, ετεροπροσωπία) - Ανάκληση της γνώσης για τα είδη του απαρεμφάτου και τα φαινόμενα της ταυτοπροσωπίας και ετεροπροσωπίας με αξιοποίηση των κειμένων και της γνώσης των μαθητών/-τριών για τους κύριους όρους της πρότασης. - Οι μαθητές/-τριες αναγνωρίζουν σε επιλεγμένα αποσπάσματα των κειμένων το φαινόμενο της ταυτοπροσωπίας-ετεροπροσωπίας.		
Κείμενο: Ξενοφώντας <i>Άγησίλαος</i> 11.14-16, <i>Τελικός έπαινος:</i> <i>Αρχαίοι Έλληνες</i> <i>Ιστοριογράφοι</i> , σελ. 219 Υποστηρικτικό κείμενο <u>(Διδάσκεται αλλά δεν εξετάζεται):</u>	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά Γραμματική: - Παρατατικός και αόριστος ενεργητικής και μέσης φωνής βαρύτονων φωνηεντόληκτων ρημάτων Συντακτικό: Απρόσωπη σύνταξη	• Υποχρεωτικό κείμενο - Κατανόηση και απόδοση - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το κείμενο στα Ν.Ε., αξιοποιώντας τα γλωσσικά σχόλια του βιβλίου, σελ. 220, καθώς και τη γνώση τους για τους βασικούς όρους της πρότασης. - Οι μαθητές/-τριες απαντούν σε ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου, αξιοποιώντας τα ερμηνευτικά σχόλια του βιβλίου, σελ. 221, και τις ερωτήσεις-ασκήσεις 1 και 2 σελ. 222, και συζητούν ιδέες και νοήματα του κειμένου. • Υποστηρικτικό κείμενο - Προαιρετική επεξεργασία - Αξιοποίηση του κειμένου με παράλληλη απόδοση στα Ν.Ε., για κειμενοκεντρική προσέγγιση γραμματικο-συντακτικών φαινομένων. • Λεξιλογικά: π.χ. <i>γηράσκω, δύναμαι, φαίνομαι, γίγνομαι</i> • Γραμματική Παρατατικός και αόριστος ενεργητικής και μέσης φωνής βαρύτονων φωνηεντόληκτων ρημάτων.	Βλ. ενδεικτικές δραστηριότητες και Α1.1 Α.2.1-Α.2.3 Β.1.2 Γ1-Γ5 Δ1-Δ3	8 δ.π.

Αρχαία Ελληνικά Α΄ Λυκείου κ.κ.		Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Όλα τα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της Α΄ Λυκείου κ.κ. έχουν διδαχθεί στο Γυμνάσιο. Ο/Η εκπαιδευτικός καλείται να τα επαναφέρει με βάση τα κείμενα, ώστε να γίνει ανάκληση γνώσης και κατανόηση της λειτουργίας τους. Τα λεξιλογικά, γραμματικά και συντακτικά στοιχεία επεξηγούνται μέσα από τα κείμενα, με την υποστήριξη των βιβλίων αναφοράς, ώστε να φωτίσουν την κατανόηση του εκάστοτε κειμένου. Για τον σκοπό αυτό, τα βασικά, πυρηνικά κείμενα πλαισιώνονται και από άλλα κείμενα, σε πρωτότυπο ή νεοελληνική απόδοση. Η διδασκαλία γραμματικής και συντακτικού δεν συνιστά αυτοσκοπό. Η έμφαση δίνεται στα κείμενα.				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδασκτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
Ξενοφώντος Έλληνικά 6.4.19-21 ΞΕΝ ΕΛΛ 6.4.16–6.4.21 (ΞΕΝΟΦΩΝ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ)		-Γίνεται ανάκληση της γνώσης για τον σχηματισμό παρατατικού και αορίστου με αξιοποίηση των Ν.Ε. της Γραμματικής και του κειμένου. - Για τη διδασκαλία αλλά και την εμπέδωση του φαινομένου ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να παραπέμπει τους μαθητές/-τριες και σε απόσπασμα που έχουν ήδη διδαχθεί (Βλ. Ξενοφώντος Άγησίλαος 7.2-3 Παιδαγωγός (Τίς γὰρ ἂν ἠθέλησεν... σωφρονῶσιν): Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι, σελ. 202. - Οι μαθητές/-τριες ασκούνται στον μετασχηματισμό προτάσεων των κειμένων (παρατατικός-αόριστος) και επισημαίνουν την αλλαγή που επέρχεται στο περιεχόμενό τους, όταν αλλάξει ο χρόνος. • Συντακτικό - Απρόσωπη σύνταξη διδασκαλία με αξιοποίηση των Ν.Ε., των κειμένων, του Συντακτικού, των γνώσεων από τα Ν.Ε. και εφαρμογή στο κείμενο.		
Επανάληψη–Διαγώνισμα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες				4 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων Α΄ Τετραμήνου				30 δ.π.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	
ΓΡΑΠΤΗ	ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ/ΣΥΝΤΡΕΧΟΥΣΑ/ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ
• Ένα 40'/45' διαγώνισμα	• Γραπτές εργασίες – πρότζεκτ (εκπόνηση και παρουσίαση) • Προφορική επίδοση • Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης [Bhttps://sch.cy/sm/443/diamorfotiki_axiologisi.pdf]